

Verantwoordelijk team
Team Beleid Ruimtelijk Domein

Nummer
11*

Kenmerk
112416

Raad d.d.
22 april 2020

Paragraaf begroting
2

Portefeuillehouder
J. (Joa) Maouche MSC

Steller
M.E. (Martijn) Kok

Datum
29-01-2020

Onderwerp
Plan van aanpak omgevingsvisie Renkum

Geadviseerd besluit

Het plan van aanpak omgevingsvisie Renkum vaststellen.

Toelichting op beslispunten

In Nederland hebben we veel verschillende wetten en regels over bouwen, verkeer, wonen, erfgoed, milieu, natuur en water. Om het eenvoudiger en overzichtelijker te maken, treedt in 2021 de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet bundelt al deze wetten in één wet.

De bedoeling is dat bedrijven, bewoners en overheden makkelijker zaken kunnen doen op het gebied van de fysieke leefomgeving (zoals ruimtelijke ordening en milieu). Er komt meer ruimte voor initiatief en procedures worden korter. Alle digitale informatie is straks op één plek te vinden. De Omgevingswet richt zich ook op meer aandacht voor duurzaamheid en gezondheid, meer maatwerk en het beter betrekken van de samenleving bij plannen voor de fysieke leefomgeving.

Omgevingsvisie, omgevingsplan en programma

Bij de Omgevingswet horen nieuwe 'instrumenten', zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en het programma. Elke gemeente moet met deze instrumenten gaan werken.

Op dit moment hebben we de 'Ruimtelijke Visie Renkum (ver)bindt', de kadernota Sociaal Domein, een aantal andere (strategische) visies over onderwerpen als verkeer, wonen, economie, milieu en groen. Daarnaast hebben wij een groot aantal bestemmingsplannen met (bouw- en gebruiks)regels per gebied.

Waar gaan wij naar toe?

Wij willen dat ons ruimtelijke beleid eenvoudiger en vooral beter wordt, met een duidelijke focus op de onderwerpen die er echt toe doen, met samenhangende regels over wat wel en niet mag (kaders) en met meer ruimte voor initiatief.

Daarom maken wij:

- Eén visie voor onze leefomgeving: de omgevingsvisie. De omgevingsvisie vervangt de 'Ruimtelijke Visie Renkum (ver)bindt' en integreert het beleid van verschillende thema's.
- Alle lokale regels over de leefomgeving komen straks in één omgevingsplan. Onder andere de verschillende bestemmingsplannen, welstandsnota, bomenverordening en gemeentelijke verordeningen die gaan over de fysieke leefomgeving worden hierin opgenomen.

- De omgevingsvisie kan verder worden uitgewerkt in programma's. Een programma kan over een bepaald thema gaan, zoals gezondheid of energie. Een programma kan ook gericht zijn op ontwikkeling van een bepaald gebied.

Beoogd effect

De omgevingsvisie is een toekomstvisie voor onze leefomgeving. Na het vaststellen van het plan van aanpak door u kan het proces voor de omgevingsvisie van start. Uitgangspunt is dat de visie medio 2021 door u wordt vastgesteld.

Kader

De omgevingsvisie is een gemeentelijk beleidsplan met relaties met andere beleidsvelden. De omgevingsvisie is niet 'zomaar' een optelsom van dit bestaand beleid, maar een samenhangende visie over alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Het is uw verantwoordelijkheid om de omgevingsvisie vast te stellen. Het ligt dan ook voor de hand dat u ook besluit over het plan van aanpak, het document dat de lijnen uitzet om te komen tot de omgevingsvisie.

Argumenten

Er is behoefte aan een duidelijke aanpak voor het opstellen van de omgevingsvisie.

Door middel van het vaststellen van het plan van aanpak omgevingsvisie wordt het proces tot het vaststellen van een gedragen omgevingsvisie in goede banen geleid. Voor alle betrokkenen is duidelijk wat wij wanneer gaan doen, en wanneer tussenproducten gereed zijn.

Het plan van aanpak biedt de mogelijkheid tussentijd bij te sturen op inhoud en proces.

Het proces tot het vaststellen van de omgevingsvisie is een intensief en uitgebreid proces. Het is zeer waarschijnlijk dat zich tussen nu en het vaststellen van de omgevingsvisie omstandigheden zullen voordoen die van invloed zullen zijn op de aanpak en proces. Daarom is bewust de keuze gemaakt voor een plan van aanpak dat uitgaat van verschillende fases en dat tussentijds herijkt kan worden, indien nodig.

Wij maken gebruik van wat er is en gaan op zoek naar nieuwe thema's.

Wij doen geen werk dubbel. Wij inventariseren welk beleid wij al hebben en welke projecten er lopen. Ons bestaande beleid vormt de basis voor de omgevingsvisie. Bij het opstellen van de omgevingsvisie hebben we extra aandacht voor 'nieuwe' onderwerpen, die nu nog geen plek hebben, zoals gezondheid en energietransitie. Er vindt integratie plaats tussen lopende beleidsprocessen en de omgevingsvisie en waar mogelijk trekken wij gezamenlijk op. Wij leggen in de visie verbanden tussen de verschillende onderwerpen en gaan op zoek naar samenhang. Aan de hand van de beleidsinventarisatie bepalen wij ook per onderwerp of thema de participatie-aanpak.

In de visie gaan wij op zoek naar het juiste proces voor de afweging van initiatieven.

De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. Deze visie geeft niet bij voorbaat antwoord op alle vraagstukken die op onze gemeente afkomen. Dat kan ook niet: wij kunnen niet in de toekomst kijken. Ook willen wij ruimte kunnen bieden aan initiatiefnemers om met nieuwe plannen en ideeën te komen. Onze omgevingsvisie beschrijft daarom (naast de inhoud) ook het proces om in de toekomst goede afwegingen te kunnen maken. En wij ontwikkelen samen met onze inwoners een participatieaanpak; een uitnodigend proces met een duidelijke rolverdeling en heldere spelregels, bruikbaar in de voorbereiding van elk nieuw initiatief, in het dorp, de wijk of de buurt.

Onderwerp

Plan van aanpak omgevingsvisie Renkum

Datum

29 januari 2020

Kenmerk

112416

Pagina

2 van 5

Wij bekijken ook onze interne processen, waarbij we rekening houden met de Omgevingswet. Hoe gaan wij als gemeente om met initiatieven (intern en extern) en welke wensen en voorwaarden hebben wij voor de participatie? Daarbij nemen we de ervaringen van de afgelopen tijd mee. En wat is uw rol in dit proces? Het traject om te komen tot de omgevingsvisie benutten we dus om de gemeentelijke werkwijze duidelijk te krijgen. Dit kan leiden tot aanpassing van onze werkprocessen.

Een uitnodigend proces en een participatieve aanpak om te komen tot de omgevingsvisie is het uitgangspunt.

Wij maken de omgevingsvisie samen met bewoners, ondernemers, organisaties, buurgemeenten, (regionale) partijen en de provincie. Samen met: dat betekent dat we het proces op een laagdrempelige en uitnodigende manier inrichten. Een proces waarin je echt kan meedenken en meedoen – zodat het een visie wordt waar mensen zich trots op en mede-eigenaar van voelen. Daarbij hebben wij ook oog voor de ‘unusual suspects’: mensen die we normaal niet snel spreken of die zich niet makkelijk laten horen. Wij maken graag gebruik van de kennis en expertise van onze inwoners, ondernemers en organisaties.

Het plan van aanpak “participatief” opgesteld en wordt gesteund door de raadswerkgroep.

Het plan van aanpak beschrijft hoe wij de omgevingsvisie samen met onze inwoners willen opstellen. Het plan van aanpak is niet vanachter ons bureau bedacht, maar in overleg met de dorpsplatforms, medewerkers van de gemeente, het college van burgemeester en wethouders en op basis van enkele straatinterviews die we in de dorpen gehouden hebben (zie ook bijlage bij het plan van aanpak).

Daarnaast hebben projectleiders omgevingsvisie meerdere keren met de raadswerkgroep (RTA) overleg gehad over het plan van aanpak.

Samenwerking met de raadswerkgroep (RTA)

Met het amendement van 31 oktober 2018 sprak een meerderheid van de gemeenteraad van Renkum zich uit voor het verkrijgen van inhoudelijke kennis over de inhoud en toepassing van de Omgevingswet en de omgevingsvisie voor onze gemeente. Naar aanleiding van dit amendement is begin 2019 een Raadsthema Agenda (RTA) werkgroep Omgevingswet aan de slag gegaan. Deze werkgroep heeft in mei 2019 haar bevindingen gepresenteerd. Op basis van de aanbevelingen van de werkgroep is in de raadsvergadering van 29 mei 2019 een motie vreemd aangenomen waarmee de raad heeft ingestemd met het instellen van een nieuwe RTA Inwonerparticipatie en scope Omgevingsvisie. Daar waar met de motie vreemd de RTA in het leven werd geroepen, droeg de raad met de motie ook het college op om een participatieplan op te stellen en aan de raad voor te leggen. Concreet betekende dit dat er dus gelijktijdig twee processen liepen wat betreft het opstellen van een plan van aanpak: dat van de RTA werkgroep in opdracht van de raad en dat van een ambtelijke werkgroep in opdracht van het college. Gelet op het feit dat de RTA en ambtelijke werkgroep zowel met hetzelfde onderwerp als met eenzelfde deadline te maken hadden, is besloten de krachten te bundelen en samen op te trekken in het proces. Concreet heeft de RTA werkgroep meegedacht en input geleverd voor het (concept)plan van aanpak dat door de ambtelijke werkgroep aan u is gepresenteerd in de raadsontmoeting van 3 december 2019. Zo hebben de RTA werkgroep en de ambtelijke werkgroep in de gezamenlijke overleggen van gedachten gewisseld over hoe inwonerparticipatie kan worden vormgegeven, heeft de RTA werkgroep nagedacht over randvoorwaarden voor inwonerparticipatie in het kader van de omgevingsvisie en heeft de RTA werkgroep een reactie gegeven op het (concept)plan van aanpak voordat dit aan u werd gepresenteerd.

Onderwerp

Plan van aanpak omgevingsvisie Renkum

Datum

29 januari 2020

Kenmerk

112416

Pagina

3 van 5

De RTA werkgroep beveelt nu aan dat de werkgroep (eventueel in een andere samenstelling) de intensieve samenwerking met de ambtelijke werkgroep voortzet. De RTA werkgroep wil daarbij onder andere de volgende ingrediënten meegeven:

- De werkgroep heeft meer het karakter van een klankbordgroep in het proces richting de omgevingsvisie, waarbij het (informeel) meeloopt met de gangmakers (dat wil zeggen, de ambtelijke werkgroep).
- De werkgroep houdt de vinger aan de pols en koppelt regelmatig aan de raad terug door in iedere raadsvergadering te vertellen wat de stand van zaken is en hoe het proces verloopt.

De samenwerking tussen de RTA en de werkgroep wordt door het college als nuttig ervaren en het college vindt het wenselijk dat de samenwerking tot vaststelling van de visie wordt voortgezet.

Kanttekeningen

Het opstellen van een integrale omgevingsvisie en de participatieve aanpak brengt risico's met zich mee, onder andere:

- een beknopte, leesbare visie willen opstellen en toch volledig compleet willen zijn;
- tegenstrijdige belangen die niet verenigbaar zijn;
- het proces wordt te uitgebreid of te lang waardoor wij uit de tijd (en begroting/budget) gaan lopen.

Om deze en andere risico's te kunnen beheersen zal de omgevingsvisie selectief moeten zijn, gericht op de belangrijkste opgaven en perspectieven voor de fysieke leefomgeving. Daarnaast is het van belang om steeds de samenhang te zoeken met andere beleidsprocessen zoals op het gebied van klimaat en energie, verkeer en vervoer en het toekomstig omgevingsplan.

Draagvlak

Het plan van aanpak is niet vanachter ons bureau bedacht, maar in overleg met de dorpsplatforms, medewerkers van de gemeente, het college van burgemeester en wethouders en op basis van straatinterviews die we in de dorpen gehouden hebben (zie ook bijlage bij het plan van aanpak). Daarnaast hebben de projectleiders omgevingsvisie meerdere keren met de raads werkgroep (RTA) overleg gehad over het plan van aanpak.

Aanpak/Uitvoering

De aanpak om te komen tot de omgevingsvisie is opgenomen in de hoofdstukken "stappen en planning" en "denk en doe mee!" van het plan van aanpak.

Communicatie

Participatie en een zorgvuldige communicatie is een belangrijk uitgangspunt voor de totstandkoming van de visie. Het hoofdstuk "denk en doe mee!" in het plan van aanpak gaat hier uitvoerig op in.

Financiële consequenties

Voor de implementatie van de Omgevingswet is in 2020 en in 2021 € 100.000 beschikbaar, in 2022 € 50.000 en in 2023 € 20.000. Bij het opstellen van de omgevingsvisie en het bijbehorende (participatie)proces wordt hulp ingeschakeld van bureau Volq. Dit bureau heeft ook geholpen met het opstellen van het bijgevoegde plan van aanpak. De kosten voor de inhuur van bureau Volq kunnen worden betaald uit het budget voor de implementatie.

Echter, in het budget voor de implementatie van de Omgevingswet zitten ook kosten voor digitalisering (DSO) en inhuur van externe medewerkers om dit op tijd en op de juiste wijze te

Onderwerp

Plan van aanpak omgevingsvisie Renkum

Datum

29 januari 2020

Kenmerk

112416

Pagina

4 van 5

implementeren. Eind 2019 hebben wij onderzoek naar gedaan wat hiervoor gedaan moet worden en zijn wij ook in overleg met Arnhem en Rheden over aanschaf en implementatie van DSO. Met de huidige kennis lijkt het er op dat vooral in 2020 een piek aan activiteiten en kosten zullen zijn voor de Omgevingswet (omgevingsvisie en DSO). Daarom kan het zijn dat wordt voorgesteld om een deel van het budget van 2021 te verschuiven naar 2020. Indien er verschuivingen van budgetten nodig is, op basis van recente inzichten, zal dit worden verwerkt in de voorjaarsnota 2020. Uitgangspunt is dat de totale kosten binnen de € 270.000 blijft.

Juridische consequenties

Dit plan van aanpak heeft geen *directe* juridische consequenties. Pas bij het concretiseren van de doelstellingen uit de omgevingsvisie in omgevingsplannen of andere regelgeving, zijn er juridische consequenties, die op dat moment worden afgewogen.

WMO-aspecten

Deze aspecten zijn onderdeel van het plan van aanpak en worden meegenomen in de het proces om te komen tot de Omgevingsvisie.

Gezondheid

Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Gezondheid is een belangrijk speerpunt van onze Omgevingsvisie.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk speerpunt van de Omgevingsvisie.

Effect op vermindering regeldruk

Vermindering van de regeldruk is een belangrijk uitgangspunt van de Omgevingswet. In het kader van het opstellen van de omgevingsvisie wordt gezien of en hoe de regeldruk kan worden beperkt.

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven. Het opstellen van een omgevingsvisie is een wettelijk eis.

Bijlagen

1. Plan van aanpak Omgevingsvisie, 11 februari 2020
2. Bijlagen bij het Plan van aanpak Omgevingsvisie, 11 februari 2020

Onderwerp

Plan van aanpak omgevingsvisie Renkum

Datum

29 januari 2020

Kenmerk

112416

Pagina

5 van 5